

Referat nationell skogs nätverksträff Dalarna 16-18 nov 2018

- Mattias Ahlstedt inledde med att hälsa deltagarna välkomna till Dalarna. Han visade bilder på typiska dalafenomen och fina naturbilder men även hyggen. Under Vasaloppet åkte två personer, utklädda till bl a hackspett, för skogen. Han avslutade med några satirbilder.
- Margareta Wikström hälsade välkommen till Rättvik och berättade vad som är speciellt för Rättvik och kretsens arbete med skogsskydd, vindkraft, strandskydd, fågelsjörestaurering, lokal mat m.m.
- Hans Bärning berättade om att det går att påverka, genom exemplen:
 - Renovering av timmerhus till "Naturstugan". Lärdomar, se bild.
 - Natur vs infrastruktur Väsby Sjöstad. Ville bygga väg rätt igenom ett naturområde, en av Stockholms gröna kilar. Kommunen uppvaktade länsstyrelsen för att få igenom byggplaner på båthamn och bostadsområde i ett naturreservat – 3 ggr! Folkomröstning krävdes men jämnt. Seger 😊 Lärdomar, se bild.
 - Natur vs infrastruktur Väg mellan Vallentuna och Upplands Väsby. Fick skog nyckelbiotopklassad och hindrade dragning av motorväg ute i landskapet.
- Göran Rönning pratade om bioenergi och visade hemska exempel på avverkning av naturskog till flisved. Artikel i Flora och Fauna: gammelskog blir flisved.
- Klas Ancker berättade att Värtaverken har ett experiment på gång med biokol/träkol till ett utmärkt jordförbättringsmedel, biogas och elenergi. Kluvna känslor men bättre än att bara elda upp.
- Helene Wiberg talade om ekofilosofi. Varför är det så här? Varför gör vi som vi gör? Hon har skrivit en C-uppsats: mångfald eller enfald. Läs mer på www.ekofilosofi.se

Lör 17 nov

Aktuellt inom skogspolitiken och på Naturskyddsföreningen, Malin Sahlin

Naturskyddsföreningens rikskansli

Paus i politiken. Dock pågår arbete som:

1. Samverkansprocess för nyckelbiotoper
2. Samverkansprocess för ökad skogsproduktion
3. Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning (tidigare polytaxen) 37% nådde inte upp till lagens krav tidigare, ser lika ut nu
4. Grön infrastruktur, bl a reg. handlingsplaner. Problemet är att det inte finns några ekonomiska medel kopplade till arbetet. Se till att få vara med i reg. råd för samverkan om de kommer till!
5. Nationellt skogsprogram
6. Regionala skogsprogram
7. Riksrevisionens granskning. En ökad samsyn behövs för vilka arealer som ska räknas som formellt och frivilligt avsatta samt bättre statistik ö h t. Nu råder total sifferförvirring!

1. Paus i nyckelbiotopsinventeringen i NV Sverige. Rosenrasande!! Naturskyddsföreningen och forskarna lämnade samverkansgruppen. Vi la allt krut på politisk påverkan som gav resultat att inv. ska fortsätta 10 år. 31 dec tog pausen slut och då återgick vi till samverkansgruppen tillsammans med Birdlife och forskarna.

Landsomfattande inventering, förbättrad metodik i NV Sverige (pudelns kärna), rättssäker (hur det nu kan vara det när det inte är juridiskt bindande) och effektiv, ta hänsyn till lokala och regionala förutsättningar (kan tolkas helt olika). Skogsstyrelsens GD Herman Sundqvist tolkar det som att kraven ska vara högre i NV Sverige – absurt!

Malin deltar i flera samverkansgrupper med Skogsstyrelsen:

- Samverkansgruppen: "Skogsägare accepterar arbets sättet" - märklig skrivning.
- Inventeringsgruppen
- NV-gruppen: mest konfliktfyllda gruppen
- Process-gruppen

2. Remiss för ökad skogsproduktion "Skogsskötsel med nya möjligheter" till i feb. Svara gärna! Några skitdåliga förslag, sänkta krav för:

- främmande trädslag
- gödsling
- slutavverkningsåldrar
- viltförvaltning
- dikningsåtgärder
- skötselprogram, typ dagens skogsbruk

Bra förslag:

- åtgärder ska inte ske i skogar med höga naturvärden
- åtgärder inom ramen för hållbart skogsbruk
- konkreta förslag på att skapa strukturer som det är brist på i produktionslandskapet idag, t ex död ved

Malin har reserverat sig mot hela rapporten och synpunkterna finns med som en bilaga till rapporten.

5. Nationella skogsprogrammet. 50% naturvårdare, 50% skogsbruk – mycket skönt och bra process. Låter inte så dumt men då har man inte hanterat rapport 3 som handlar om främjande av biobaserade produkter och energi, smarta transporter och en skogsexport i världsklass typ.

6. Reg skogsprogram. Småland exempel. Naturskyddsföreningen hoppade till slut av. Berätta för Malin om ni får förfrågan från Skogsstyrelsen, länsstyrelsen eller regionen.

Vad gör riks?

- Direkt politisk påverkan
- Svarar på remisser
- Digitala kampanjer, planeras en stor i feb 2019
- Medverkan i referensgrupper etc
- FSC-granskningar
- Granskningar av myndigheters tillsynsarbete m hj a jurister
- Utbildningar och föreläsningar
- Deltar i debatter och seminarier
- Samråd, exkursioner m m

Det som görs ute i landet har enormt stor betydelse för riks arbete!

Diskussion:

Hänsynsytor, sjukt att ett träd motsvarar 25 m²

Kan det vara en tanke att vi ska sitta med i en massa grupper samtidigt som avverkningarna pågår? Det måste till en skärpning av lagstiftningen nu!

Rapport av Magnus Nilsson "Skydda lagom", föreslår en del intressanta styrmedel men blir totalt sågad av skogsbruket.

Skogsstyrelsens tolkning att kraven för nyckelbiotoper ska vara högre i NV Sverige tar också hänsyn till reg. arbetstillfällena och skogsägarna, märkligt.

Meddela Malin om Skogsstyrelsen inte har tid att inventera t ex så samlar hon på sig exempel.

Hur kan man tjäna pengar på skogen utan att hugga den? *Leif Öster*

Inledde om dalmålningar.

Bedriver naturturism, Dalagård i Avesta. Han skriver krönikor i Land bl a. "Höjt grundavdrag för landsbygden" nu senast. Har jobbat som informationschef på Sveaskog med bl a att propagera för hormoslyr, DDT, hyggesplogning, contorta. Miljörörelsen får alltid rätt, men det tar mer eller mindre lång tid. Ni har starka krafter emot er.

Naturturismen omsätter pengar mer än skogsbruket i Dalarna, se bild. PO Tidholm säger att skogsbruket inte ger fler jobb än korvkioskerna i Sverige och det stämmer (inkl hamburgare

Rubrik i tidningen Skogen "Turist tycker hygge är trist"

Lyft fram landskapet i debatten! Politikerna förstår det bättre än biologisk mångfald och arter.

Förädling av skogsråvara, t ex dalahäst, är vägen att gå. Nu går vi i helt fel riktning och skickar t ex ren massa på export. Vår första skogsprodukt var tjära.

Leif pratar bara ekonomi när han träffar skogsägare. Med sina egna pengar subventionerar skogsägarna skogsindustrin. Varför är skogsägarna med i en organisation som vill sänka virkespriserna? Jämför mjölkbönderna och Arla.

”Gallring är skogsindustrins V-jeans”, d v s helt omodernt.

Det finns en mytbild av att naturvårdare vill stoppa allt skogsbruk, men jag har hittills inte träffat på någon som vill det.

92% av skogsägarna äger skog för andra skäl än att tjäna maximalt med pengar. Virkesköparna ger ”råd” om avverkning såklart – det hörs ju på namnet.

Staten Oregon har skyddat alla sina vatten + 15 m omkring, inget skogsbruk och alla är med på det. Sverige har pågående verksamhet ända ner till stranden! Fast du får inte bygga ett vindskydd inom 100 m ifrån.

Sverige är förmodligen bäst i världen på kalhyggesbruk. Inget att vara stolt över. Vinteravverkning skadar naturen mycket mindre än andra tider på året. Debattinlägg!

70-talet enorma hyggen, största 3x4 mil i Arvidsjaur. Politiker begriper fotbollsplaner, ej hektar. Miljörörelsen begränsade skadan.

Exempel 2018: 26 ha hygge utan hänsyn, fruktansvärda körskador vid infarten till Tällberg. Vi har glömt hur skogarna såg ut förr.

Debatten överdrivs från båda parter. Dumt av oss att säga att de sista naturskogarna avverkas. Säg att de sista o-skyddade naturskogarna avverkas istället. Bättre att säga att kalhyggen inte är ekonomiskt hållbara.

Lena Ek ljög om att 31% av skogen är skyddad, när den egentligen är undantagen från skogsbruk – en väsentlig skillnad! Skogsbrukets företrädare retar genom att uppmana till att gallra ur naturvärden, undvika nyckelbiotoper. LRF och Mellanskog tappar medlemmar.

Normalt följer man ju lagstiftning som hastighetsbegränsningar, men skogsnäringen gillar inte riksdagens beslut och går till skarp motattack. Tonläget är så högt att det är löjligt ibland. Skogsindustrin gjorde en enorm reklamkampanj som kallades folkbildning men fick ytterst lite effekt. På www.skyddadskog.se har man skalförändrat så det ser ut som att 90% är skyddat! Skogsindustrin har en grandios självbild; påståenden kontra riktiga fakta.

Biobränsle 4 ggr dyrare än solenergi, energikrävande att producera råvarukrävande = hotar den biologiska mångfalden. Sanningen är att vi behöver minska vår konsumtion, inte addera ytterligare förbrukning. Skogsnäringen är den största utsläpparen av koldioxid i Sverige. 25% av Sveriges transporter sker p g a skogsindustrin.

Borde inte hyggesfritt-intresserade organisera sig? Stort intresse bland skogsägare!

- Blandskogar
- Mindre hyggesstorlek
- Följ lagar
- Inventera
- Skydda stränderna

- Ha en plan
- Prova nytt

Illegal logging – använd begreppet illegal avverkning (använd Miljöbalken och kunskapskravet t ex), sker i 10% av alla avverkningar idag. Jag tycker att man kan ta bort Skogsvårdslagen. Det finns två lagar som man kan bryta emot, gå mot röd gubbe och skogsvårdslagen, utan att det händer något.

Om inte skogsbruket själv lyssnar på kunderna så ändrar kunderna skogsbruket.

Naturturismen växer mycket. Då är det oerhört korkat att hugga bort de sista skyddsvärda skogarna. Terrängkörningen hotar hela allemansrätten.

Naturvården får alltid rätt! Se på vad skogsnäringen är emot nu. Där har ni framtidens skogsbruk.

Vi har inte dubbelt så mycket skog nu, möjligen dubbelt så mycket virke. De säger också att de planterar två träd för varje avverkat, det är snarare knappt ett.

Radio Dalarna intervjuade Leif Öster.

Lunch med promenad längs Siljans strand och långbryggan.

Skog, naturvård och biologisk mångfald *Sebastian Kirppu*

inventerare, naturguide, sommarpratare, miljöpristagare m.m.

Ore Skogsrike

- Gåsberget – kanske Sveriges finaste lövbränna
- talldominerade moränmarker påverkade av 1888 års storbrand så ca 130-åriga
- mycket död ved, många brandljud
- stamtätt, smala träd eftersom de slåss om samma näring
- exempel på arter: dvärgbägarlav, gränsticka (bild), vaddporing (ser ut som sockervadd), fläckporing, mindre mörkborre, gräddporing, smalfotad taggsvamp (lever under lågor) finns på den internationella rödlistan d v s är en art som vi har världsansvar för, spadskinn, kolflarnlav (växer på törved), kolticka (på en av 15 lokaler i landet), jättesvampmal, lunglav. Arter är kunskap!
- Lok, vät, glup – fluktuerande vatten med lågor i, med unika översvämningssarter
- Aspar uppemot 200 år

Bussresan går till Brännvinsberget och Norra Brännvinsberget.

Avverkningar har skett trots många artfynd som t ex varglav. Har visat att hyggen avsatts som naturhänsyn av bolagen!

Mobilisering av våra resurser *Jonas Rudberg*

Naturskyddsföreningens rikskansli

Förslag på över 50 aktiviteter från förra skogsnätverksmötet, grupperades och prioriterades. Malin har fyllt på Verktygslådan på www.naturkontakt.se De 7 viktigaste aktiviteterna då:

1. Utbildning & fortbildning
2. Opinionsbildning
3. Inventering
4. Sammanställning och dokumentation
5. Träffar och möten
6. Granska avverkningsanmälningar
7. Dialog med skogsägare

Hur går vi vidare – vem gör vad? Gruppdiskussion

- Vad kan göras för att underlätta för denna aktivitet?
- Vilket material kan användas? Behöver nytt tas fram? Isåfall vad? Vem tar fram det?
- Behövs mer info/reklam? Vem ansvarar?
- Hur kan vi använda Naturkontakt för det? Om inte, varför?
- Övriga synpunkter

Miljöjuridik, *Josia Hort*

Naturskyddsföreningens rikskansli, miljöjurist

Miljöbalken är den övergripande lagstiftningen, förändras ständigt, ersatte 10-tal äldre lagar. Skogsvårdslagen (SVL) finns kvar och Miljöbalken (MB) ska tillämpas parallellt.

Skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens (SVS) tillämpning lämnar en hel del övrigt att önska. MB måste få större betydelse i skogsbruket! Utredning om ny lag är en besvikelse. Arbetet nu inriktas på processer som att Naturskyddsföreningen ska få yttra sig.

Rikskansliets jurister prioriterar:

1. Öka möjligheterna att överklaga ärenden enligt SVL. Rikskansliet hoppas ta fram en vägledning för skogsaktiva 2019.

Vad kan överklagas efter Änokdomen? Tillstånd till avverkning av fjällnära skog resp. ädellövskog samt förelägganden och förbud som avser "vanlig" skog.

Vad mer borde kunna överklagas? 60 000 avverkningsanmälningar/år, oftast gör SVS inget, men de tar ändå ställning, SVL ger inga svar, förvaltningsrätten träder då in.

Skydda Skogens dom i Göteborg. SVS upprättade en vägledning till markägaren. Kammarrätten fann att vägledningen var ett överklagningsbart ärende. Överklagat igen nu till Högsta förvaltningsdomstolen. Avverkningar kan ha faktiska verkningar, för miljön såklart.

Skicka gärna in inventeringsrapporter, men ge också förslag på hur ni vill att SVS ska agera. Begär tillsynsåtgärder, beslut, föreläggande, förbud etc som skyddar de värden ni informerar om. Inventeringen ger mer info för er begäran. Arterna klarar inte fragmentering etc därför vill vi att området inte avverkas eller skadas. Säg att ni företräder en miljöorganisation.

När ska vi överklaga? Se bild på "tratten".

- Har ni talerätt?
- Tjänar miljön på ett överklagande, eller kan miljön t o m förlora?
- Är ni säkra på att miljön ska ha första prio i det här fallet?
- Har ni någon chans att vinna?

Miljörättsnätverk finns inom Naturskyddsföreningen.

Förvaltningslagen:

Miljöorg. ska få tillgång till material, ges tillfälle att yttra sig m.m.

Aktuellt runtom i landet

(här fixade jag med maten och hann inte med att anteckna)

- Sörmland: Likstammens Miljövänner och Holmens skogsbruk runt sjön. Kanske hotas skogen av klimatförändringarna ändå.
- Skogsgruppen i Stockholms län: framgångar under 2018 med nya nyckelbiotoper efter fältbesök. Avverkningsanmälan som var på 21 ha från början.
- Skogsinitiativ i Stjärnsund - om skogsskötsel med häst av en man från Hofors, Skogsträdgårdsboken, ekoturism - ska bygga husbåt bl a, egen skog, kurser i hyggesfritt skogsbruk och Plockhugget - en köp- och säljsida för hyggesfritt skogsbruk www.plockhugget.se
- Samverkansgruppen för Upplands skogar. Föredrag och utflykter. Vi kan inte bara kriga, vi måste njuta också! Manifestation för naturens mångfald 22 maj. Inventeringar. Rapport inventeringsresa till Forsmarks skogar. Slutet FB-grupp och maillista.
- Kontakt med Sveaskog om ev. "kontinuitetsskogsparker" och rapport från Mats Karström om Steget Före-skogarna
- Gyllbergens Skogsrike. LONA-projekt med inventering av kontinuitetsskogar i Borlänge-Ludvika.
- Bioblitz Dalarna. Lyckat samarbete mellan flera naturorg. med snabbinventering på ett dygn.
- Rapporter och böcker Dalarna: Skogslandskap farväl, Tjädern, Långskägget, Venjans Skogsrike, Ore Skogsrike, Svämskogar Unnån, Mykologveckan, Vildmarksriket
- Oskarshamns skogsgrupp har ändrat arbetssätt från konfrontativt till mer konstruktivt.

Middag och folkmusik

Utvärdering av 30 års nationell fjällskogspolitik *Ulf von Sydow*

tidigare riksordförande, nu styrelseledamot Naturskyddsföreningen Jämtland

Naturvårdsgränsen 1988 vs. 2018

FURA, Taiga Rescue Network, Steget Före och Skydda skogen engagerar sig också i frågan.

Vill ta ett strukturellt grepp om situationen i de fjällnära skogarna. Hur såg det ut för 30 år sedan? Hur ser det ut nu? Hur stora arealer har avverkats?

Genom GIS-analyser och mycket begränsat fältarbete. Nu inventerar Ulf i Vindelfjällen, Fulufjället, Transtrand. De avverkas ofta inifrån och ut så att det inte ska märkas. Vindkraft och byggen av fritidshusområden är ju också ett hot. Kompletteras med lokal kunskap från nyckelpersoner i kretsarna.

Finansieras av länsförbunden i fjällänen och Strangells stiftelse - som har 34 milj kr i tillgångar och egen skog.

Diskussioner

- Sveaskog
- Bioenergi
- Grön infrastruktur
- Skogsbilvägar
- m.m.

Sön 18 nov

Bussresa till Ore Skogsrike under ledning av Sebastian Kirppu.

Vid tangentbordet

/ Lillian Lundin Stöt

Naturskyddsföreningens reg. kansli Gävle-Dala